

LO TEATRO CATALA

PERIÓDICH INDEPENDENT

DE LITERATURA, ART, NOTICIAS Y ANUNCIS

Destinat principalment á fomentar lo progrés é interessos
de'l Teatre de Catalunya

Preus per subscripció

En Barcelona. 1'00 Ptas. trimestre.
Fora... 1'50 » »
Artistas extranjers, 25 Ptas. 1' any,

REDACCIÓN Y ADMINISTRACIÓN DIPUTACIÓN, 125, 2.º, 3.º

Sucursal para cartas y avisos, en l'Arxiu
de D. J. Gelabert: Unió, 5, 3.º 2.º

Preus de cada número

Número corrent. . . 10 céntims
Id. atressat. . . 15 »

Preguem novament á alguns senyors subscriptors de fora, deutors per subscripcions, que remetin prompte l'import en sellos ó libransas, y si algún no vol continuarla, que fassi l'favor de no admetre 'ls números.

Certamen festiu literari

Reunits los Srs de l Jurat d'lumenje últim, quedá nomenat President D. Felip Ferrer, y Secretari don Jaume Roig y Cordomí.

PREGÓ

CONCESSIÓ DE NOUS PREMIS.

A 'LS EXPERTS ESCRITORS É INSPITATS VERSAYEES DE Barcelona, *islas adjacentes*, etc., etc., 's fa saber:

Que á mes de 'ls vuyt premis oferts ab fetxa 21 de Setembre proppassat, s' adjudicarán en aquet Certamen los següents

Premis humorístichs

1.º (IX).—UNA OBRA D' ART, PLATA DE LLEY, á la millor poesia catalana en romans que en menos de trenta versos, descrigui mes bé, ridiculisantlo, l' tipo de 'l torero. Ofereix lo premi don Ricardo Carrau.

2.º (X).—UN JOCH DE CAFÉ. COMPLERT, á l autor de 'l millor treball re'atant una conversa xismogràfica.

La acceptació d'aquets premis, oferts per dos entusiastas de nostre Certamen, obliga á aplassar la fetxa d' admissió de composicions.

En conseqüencia, se 'n poden remètrer á aquesta Redacció ó á la Sucursal fins á 'l dia 27 de Novembre vinent, qual plasso será improrrogable.

Y ara que ja ho sabeu, aixerits escriptors de nostra terra, poseu mans á la ploma y trasmeteu á l paper la inspiració necessaria para surtir vencedors.

Composicions rebudas.—Núm. 7.—LO XICOT DE 'L CARBONÉ. Lema: *Lo ret de la Sila*.

Núm. 8.—SERENATA. Lema: *¡Ay!*

Núm. 9.—A ROSA. Lema: *Amor es vida*.

Núm. 10.—A LA LLUNA. Lema: *La lluna, la pruna*.

Núm. 11.—LO FUMADOR. Lema: *Fumem fumem*.

Núm. 12.—LAS PENAS DE 'L BOHEMI. Lema: *No 'n tiuch de penas*.

Núm. 13.—SERENATA. Lema: *Era da uoche y sin embargo... feya fosca*.

Núm. 14.—SERENATA. Lema: *Trovas á guitarra*.

Núm. 15.—LS FUMAR. Lema: *¡Oh delicia!*

S' admeten composicions ab arreglo á las Bases publicadas en los núms 96 y 97 d' aquet periódich.

Barcelona 26 Octubre 1892

Lo Director. de LO TEATRO CATALA. *Mariano Escriu*.
—Lo President de 'l Jurat. *Felip Ferrer*.

Lo Centenari en Barcelona

LAS FESTAS POPULARES

(Acabament).

Interromput en lo número anterior nostre treball respecte á 'ls festeigs á Colón, per falta d' espay, lo continuem y l' acabarem avuy, puig de no ferho aixís perdria ja l'oportunitat.

Seguint, donchs, la narració de tals festes baix son aspecte popular, debem dir que, apart de las diversions ja descritas l' altre dia, se 'n han realisat varias mes, unas ab fortuna y altrás sense.

En aquet según cas se troba

la Batalla de flors,

que, mes que propiament tal batalla, va serho de cadiras, de sombrillas y barrets, y solemnissima xiulada á 'ls seus organísadors, que tan ineptes van mostrarse á 'l formá 'l plan de campanya.

Per sòrt no han sigut desgraciats tots los especta-

cles de 'l Parque. *propiedad de todos los ciudadanos*, que ara ab tot y aixó, de tant en tant per entrarhi s' han de gratar... la butxaca, per mes que picor no tingan.

Ja comprendrà 'l lector que 'ns referim á

la Kermese

combinada baix la direcció de 'l intelligent artista D. Francisco Soler y Roviroso, y que á causa de la inseguritat de 'l temps dijous, va celebrarse diven-dres ab un magnífich dia.

Desde que va donarse la entrada va notarse que hi hauria animació, perque era molta y distingida la concurrència á las tres en punt, hora en que va comensar apareixent los xiquets de Valls, los gegants y 'ls nanos de la Casa de Caritat, los gegants figurant los Reys Católichs, las collas de balls de bastons, globos ab figuras de caricatura (que feren molta gracia); obrintse prcmpte 'l teatret de politxinelas, lo de funámbuls, los kioscos de la tómbola y flors, y comensant lo cant flamench en lo corresponent tablado y las sardanas en altres lloch; diversions que totas á la vegada portaren inusitada animació que va aumentar de punt á 'l presentarse per la porta de la Aduana dos seccions de noys magníficament organissadas, representant la colla de 'ls Xatos Antichs de la Bandera Nova, en sas anadas á San Mus, y una comitiva de cotxeros en la diada de 'ls Tres toms.

Los precedían las bandas de las Casa de Caritat y Assilo Naval, y donant voltas pe 'l Parque van contribuir á fer agradable la estada en aquells jardins y á que tothom elojíés una idea en qual realissació no va escatimarse res, per lo que va meréixer general aprobació.

Un altre de 'ls principals atractius de la *Kermese*, era 'l teatro rústich en que debía celebrarse 'l ball mitològich. A 'l efecte, en pochhs dias va aixecarse una soberbia arcada artística per la que s' veyá l' escenari en forma semicircular y voltat per una balustrada oberta á 'l fondo, escenari sense bastidors ni bambalinas y á 'l que servían de decorat los atractius de la naturalesa.

Un numerós cos coreogràfich y una bona orquesta colocada entre una verda alfombra d' herba, van executá 'l ball, prenenthi part la Srta. Monroc y 'l senyor Muñoz que van sentir aplausos tributats á son mérit y á la composició. Va acabar aquesta ab una sorprenent apoteosis formada pe 'l carro de la Aurora tirat per briosos caballs y mostrand sa claror en forma de raigs de fochs artificials y potentes bengalas, fins que posá fi á aquet grandios espectacle una pluja de foch tapant per complert, á modo de teló (que no n' hi havia), la boca de 'l arch de la fatxada.

Lo públich no tingué casi ni temps pera aplaudir, perque tot seguit atragué sa atenció lo disparo de 'l castell disposat frente la Nau Central, diversió que va durar potser un' hora y que no va agradar gaire á causa desa monotonia.

No va fer esperarse ja l' organissació de 'l *desfile* ó siga la retreta, que siguié digne final de tan variada festa. Produhía excelent efecte 'l moviment de las atxas detrás de 'l arch aixecat devant de la Nau; y la fantástica iluminació per las grans teyeras, lo soroll de las cornetas, lo trotar de 'ls caballs de la tropa, la vista de 'l carro alegórich y de las ninfas que n' ell lluhían sos atractius y sos bonichs trajos, tot donaba una grandiositat indescriptible á 'l acte ab que va donarse per acabada la *Kermese*, surtint de 'l Parque la numerosa comitiva per' dirigirse á 'l monument de Colón.

Un petit contratemps va entretenirla, perque unas bengalas van inflamarse rompent los cristalls de un fanal y causant alguna perturbació que podía ocasionar desgracias; pero que afortunadament no va tenir desastrosas conseqüencias.

Réstans ja dir algunas paraulas de

la monifestnció escolar

com altre de 'ls actes dignes d' alabansa.

Va organisarse en la Universitat, dirigintse á 'l monument, presidida pe 'ls senyor Rector, pe 'l Alcalde y altrás autoritats; y un cop allí, un de 'ls estudiants va fer un discurs, parlant despres lo senyor Cassanya y per fi 'l Sr. Porcar, y depositantse una magnífica corona, com tribut á 'l gran descubridor d' América.

Voldriam tributar ara nostre aplauso á 'l parlar de un de 'ls espectacles que mes se prestan á ser aplaudits; pero no podem, perque

la festa marítima

va ser una gran planxa per sa mala direcció.

Es vritat que vaestar animada; pero res va haverhi que permeti calificarla benévolutment. Molta gent, moltas empentas... y moltas censuras.

Dilluns, per fi, van acabá 'ls festeigs ab la gran professó cívica, verdaderament lluhida y digna de aplauso, y ab lo cacarejat y aplassat castell de fochs de la Gran-via que va ser una nova decepció, finalissant pitjor que la comedia de Falset; puig si aquesta va acabar á garrotadas, despres de 'ls fochs va haverhi creina... de cadiras, cops de sabre, ferits y fins algún mort, lo qual es molt de lamentar.

¿Qui 'n té la culpa?

Los tribunals ho dirán, que ja entenen en l' assumpto.

Cumplerta nostra missió de ressenyar las festas populares, podriam ara dir molt de las recepcions, techs, sessions solemnes y altres adminiculs celebrats; pero com som de 'ls qu' hem vist los toros desde la barrera, ó siga las diversions desde ca 'l oncle Cantó, com ja vam dir, no 'ns extenem sobre 'l particular, estalviantnos aixís de fer novas censuras y conven-suts de que per lo dit y per lo vist, nostres lectores poden formar cabal concepte de la desastrosa gestió de 'l Cabildo municipal y de la Comissió que, elegida per' honrar á Colón, tan mal sentat ha deixat en aquet punt lo nom de la noble Barcelona.

Estrenos Catalans

NOVEDATS.—*L' hereu Jordi*, drama en tres actes y en vers, original de D. PERE ANTÓN TORRES.

Temps ha que no haviam assistit ab tanta complacencia á 'l teatro, tractantse de funcions catalanas, com la que vam tenir á 'l presenciari la representació de la obra estrenada dijous passat en lo colisseu de 'l passeig de Gracia.

No era certament per falta de mérit de algunas de las que de un temps ensá han enriquit lo modern repertori regional, sino perque en pocas de las últimament representadas per primera volta en nostres escenaris, s' hi destacaba lo verdader sabor terrassá que deuria haverhi en totas las qu' han de nodrir y fer fructificar nostre teatro.

En lo drama de 'l senyor don Pere A. Torres aqueixa qualitat indispensable apareix sempre vigorosa y fa de *L' hereu Jordi* un drama catalá de bona lley. Tenim, donchs, en aixó una satisfacció pera congraturnos de 'l estreno; pero semblant goig es encara mes complert, perque la producció que 'ns ocupa reuneix totas las condicions exigibles en un drama de costums.

Unitat d' acció, de lloch y temps; interés en l' assumpto, argument natural y sabiament conduhit; finals d' acte ben preparats y de bon efecte teatral; tipos dramátichs sostinguts; altres, si be secundaris en la acció, tretts de 'l natural; y per fi, un desenllás apropiat y altament moral: tot aixó observa en lo

drama *L' hereu Jordi* l' espectador imparcial que 's fixi bé en la idea que ha desenvolupat son autor.

La forma es adequada a l'argument; las escenas respiran sempre naturalitat, no degenerant may en monotonía ó pesades; lo llenguatge es propi; la verificació fàcil y espontánea, y abundan en ella brillants pensaments qu'avaloran las principals situacions de l'drama: de manera que no vacilem en afirmar que don Pere Antón Torres ha fet un bon servey ab sa nova obra a la causa de la verdadera escena catalana.

No hem de ressenyar l'argument. Basta a nostre propòsit dir que s' basa en la lluita sorda entre 'l protagonista y la seva esposa durant 20 anys de matrimoni, la qual dona lloch a la acció que s' desrolla en un sol dia, ab motiu d' arribar l' antich amant de la muller, que pretén enlursen a aquesta y a sa filla.

La presència d' *Enrich* (l' estí nat de *Ramona*), es causa de que aquesta 's trobi entre 'l afecte amorós que en son cor guarda y 'l deber de esposa que la lliga a 'l noble y bondados *Arcis*.

D' aquí s' originan moltes situacions que algunas ofereixen novetat y totas interés extraordinari, las quals donan lloch a magnificas escenas que 'l senyor Torres ha trassat ab cabal coneixement de 'l teatro y molts cops ab verdadera maestría, fins qu' *Enrich* mor d' un tiro y *Ramona* confessa la vritat a son espós, no permetent aquet que la pobre *Rosa* sapiga la falta en que va caurer sa mare poch avans de casarse ab ell.

Arcis segueix, donchs, com pare de la noya, segons se creya serho de veras y com ho créu també tothom de 'l poble.

Si anéssim a detallar bellesas, allargariam massa aquet article: ab tot, creye n imprescindible mencionar la escena de presentació d' *Enrich*, la que en lo segon acte té aquet ab *Ramona*, las ultimas d' aquest acte, la d' *Arcis* y *Rosa* en lo tercer, las que aviat segueixen entre aquell y *Ramona* interveninthi a 'l fi *Enrich*, la en que *Ramón* se despedeix y assegura que en *Enrich* venjará a sos pares; la que 'l protagonista te ab sa esposa, (preparatoria de 'l final); y en altre ordre, citarem las típicas de 'l pajesos a 'l pagar la mitja anyada y la de 'l galán, *Teresa* y *Joan Pere*, personatge secundari, é interessant.

¿No té defectes, doncas, *L' hereu Jordi*? dirá algu.

També 'n té, com es natural; mes son defectes que contribuïxen a embellir las escenas culminants, per quin motiu no s' hi fixará tothom.

Pèra nosaltres són defectuosos los personatjes *Ramona* y *Enrich* que no se sostenen sempre a igual altura; estant lo segon basat en una inverossimilitut; es defecte la aparició de *Enrich* pe 'l balcó després de véurer frustat son plan y de ser tret de la casa per l' hereu *Jordi*, y es defecte la explicació que fa *Ramón* a aquet en lo segon acte, detallant la historia de sa familia y la villania de 'l pare de l' hereu *Sala*; 'sent aquesta potser, en nostra opinió, la principal falta de l' autor, porque deixa prevéurer des le massa lluny lo desenllás, encara que no s' endevini com s' hi arribará.

Mes aquets defectes y algún altre que 's nota en la producció, no disminuïxen sa importancia ni 'l prestigi de l' autor.

Lo senyor Torres es, no obstant y aixó, digne de que se 'l felicití y se li tributin alabansas, que també per sa part en l' éxit, mereixen los artistes de Novedate.

A 'l tributarlas, coloquem en primer lloch a la senyora Mena que dona magnífica interpretació a 'l difícil paper de la dama, tenint moments en que está admirable ab sa manera de sentir y d' expressar ab lo rostre 'ls afectes de 'l cor, y estant sempre digna y a la altura d' excellent actriu.

Lo nou primer galán don Ricardo Simó es un actor de mérit y que té conciencia de sa missió artis-

tica. En la part de *Arcis* ho proba sobradament, imprimint a 'l personatge la dignitat y enteresa que ha de mostrar, expressant ab inteligencia 'ls afectes que a aquell dominan y sabent fer lluhir las frases y pensaments notables de son paper. No 's presenta 'l senyor Simó com actor que busca ab exageracions y crits inmerescut aplauso: es artista que sab lo que 's fa y així ho va comprendre 'l auditori escoltantlo ab goig, celebrant son treball en ocasions y aplaudintlo en las principals escenas de 'l acte últim.

Altre actor nou en lo Teatro catalá es lo senyor Tressols, que va presentarse ab la part d' *Enrich*, fentse simpátich a 'l públich en un paper antipátich. Lo senyor Tressols diu be y va sostenir perfectament lo caràcter de 'l paper a ell conflat; contribuint a 'l éxit de 'l nou drama.

Lo senyor Virgili, en lo tipo egoista de *Joan Pere* estigué acertat, treyent gran partit de la escena de 'l acte ters que li val generals aplausos.

Lo senyor Oliva estaba ben imposit de la part de *Ramón*, realsant ab un bon desempenyo las situacions en que intervé.

La senyora Ferrer se presenta molt natural fent la part de *Teresa*; la senyoreta Galcerán está discreta, y 'ls senyors Olena, Munt y Ferrandis completan lo quadro porque interpretan be las primeras escenas de 'l drama, únicas en que figuran.

La execució de *L' hereu Jordi*, a mes de ser bona individualment ho es en conjunt; resultant l' obra degudament ensajada y presentada ab molta propietat.

Digna d' elogi es, per lo tant, també lo director que, encara que no ho deya 'l cartell, suposem que es don Antón Tutau.

Tots los artistes y l' autor van ser cridats a las taulas, y aquet en la funció de diumenje (qu' es la qu' hem vist), va presentarse a 'l fi de la representació.

Acabem dihent que l' estreno de *L' hereu Jordi* ha estat un verdader aconeteixement encara que no hagi fet lo soroll d' altres estrenos, y será trascendental si, com es de créuer, fa que alguns autors donguin a conèixer en nostra escena produccions que s' inspiirin en fets y costums passats ó presents de la patria catalana.

J. P.

L' or

Senyors don Antón Mostassa
y don Pepet de 'l Carril:

veig que sa ploma 's propassa
quant tractan a 'l or de vil...
¡Francament aixó ja es massa!

Per lo tant, com defensor

de l' or y de 'l seu valor

y ajudant a en Juli Vert,

ab cap seré y cor sencer

salgo al campo de l' honor

Y fatg notar de passada

a 'ls que de l' or parlan mal

ma imparcialitat sobrada...

¡No tinch or, plata, ni... nada.

¡No puch ser mes imparcial!

Sapiga, donchs, don Antón

que diu que 'l tal Juli Vert

porta brossas no sé ahont,

que las tals brossas no hi son

¡Cál! ¡Si te l' ull mes obert!...

Puig que 'l fet de defensar

a 'l or, indica ben clar

que de tonto no 'n te gota

¿Y vosté 'l vol atacar?...

¡Fica't al cove, granota!...

Diu de 'l or mil tonterias

tractantlo de traidor, rubí,

capás de mil picardias.

¡Créguim qu' han passat molts dias

y encara no ho puch pahir!
Perque l' or es groch s' enfada
com si fos mal lo ser groch.
Diu que sa gloria es fumada
y aquesta pobre pensada
l' acredita de badoch.

Li diu cego, y d'un trosset...
no 'n surten poch de ulls... de bon!
Diu que no vol llum [pobret!
y 'l dir á l' or llum, es un fet
correntissim y gens nou!

Diu, per fi, 'l or que veyem
no sab pas ahont vé ni ahont va
y aixó es cinich y blasfem.

¡No ho ha de saber! ben plá.
¡Naltros sóm qui no ho sabem!

Y ara 'l senyor de 'l Carril
que ab forma tan incivil
tracta á l' or, ha de saher
que sempre ha tingut valor
aquest or qu' ell troba vil.

Y á 'l dir qué l' or es escás
se ven ell mateix: si acás
fos l' or una cosa inútil
no se 'n faria cap cás;

lo troba escás; luego es útil.

Y en fi, senyors que de l' or
parlan mal, molt poch favor
los fa l' odi que li tenen.
Veyam si á darli s' avenen
lo seu lligitim valor.

SEGIMON CERILLA

Revista teatral

ROMEA.—Poch hi ha de nou després de *L' esclau*. Entre lo conegut, han posat *La dida*, *Lo ferrer de tall*, *Lo mas perdut*, *Lo monjo negre* y altres, obtenint aplausos las senyoras Clemente, Parreño, Periu y Monner, y 'ls senyors Bonaplata, Goula, Capdevila, Fuentes, Soler, etc.

L' altre vespre en *La tornada de 'l Titó* varen ser aplaudits ab justicia las senyoras Parreño y Monner, junt ab los senyors Capdevila, Santolaria y Labastida, que estigueren tots acertats.

Molt nos plau véurer que las millors produccions catalanas no moren per antigas que siguin.

L' estreno de *¡Quí... compra... maduixas!* mereix realista especial que posarem en lo próxim número.

TEATRO LÍRICH. — SOCIETAT CATALANA DE CONCERTS.—Ab un teatro ple á vessar d' una escullidíssima concurrencia, va inaugurarse 'l dimecres 19, la serie de audicions liricas que feya temps venian anunciantse y que eran esperadas ab verdadera fruició pe 'ls vèrs aymants de la bona música.

Aixis com hi ha individus que pateixen una *anemia* no per falta de cantitat en la sang, sino per mala calitat de la mateixa, Barcelona fa temps venia sufrint una *anemia musical*, no per falta de música sino per lo caràcter de ella. Era una *anemia musical* per *calitat*, no per *cantitat*.

Lo repertori antich y adotzenat de dramas lírichs, interpretats per quatre *soi disant* artistes que interpretan ab crits desaforats y ab gesticulacions epilèpticas las frases musicals d' alguns autors que sols buscan l' art en las esferas de l' mes exagerat efectisme, havian malejat de tal modo lo gust musical y 'l criteri lírich de nostre públich, que havem de confessar ingenuament teniam pór que no vulgués pèndrer la medicina que per la seva *anemia* venia á oferirli generosament la Societat Catalana de Concerts.

Ella, donchs, se mereix sense trabas ni *distingos* lo millor aplauso, aplauso que li tributem de tot cor desde las modestas columnas de nostre periódich. Ella 'ns ha donat lo ferro qu' havia de reconstituhir nostre consunció lírica, nostre *anemia musical*, y si 'l públich, com ha demostrat fins ara, pren ab gust lo

medicament, no duptem de que sa curació será cumplerta y farà honor ab lo temps á la fama de bon gust que injustament se li havia universalment reconegut.

Lo según aplauso se 'l mereix sens cap dupte lo mestre Nicolau qu' ab sa ferma voluntat y llarga experiencia nos ha fet saborejar las innumerables bellas clássicas, donantnos una série cromática de autors que comensant pe'l geni omnipotent de Beethoven, acaba en la figura colossal de l' incomparable Wagner. No volem dir que la confecció de l' programa hagi sigut justa, ni mólt menos. Lo mestre Nicolau ha tingut que doblegarse á certas exigencias y aixó ha fet que 's trobin units en monstruosa barreja obras d' indiscutible y reconegut mérit á l' costat d' altres quals autors tindrán l' *enginy* suficient pera ser *euginyers*; pero 'ls hi falta lo que 's necessita pera ser un compositor musical de debó.

La Societat Catalana de Concerts va cedir lo lloch d' honor á l' mestre Pedrell en lo primer concert. *Lo cant de la montanya* 's titula una serie de escenas sinfónicas premiadas en lo concurs obert per dita societat, segons fallo unánim de 'l Jurat. Catalá es lo títol, catalana la societat que las va premiar, catalans los lemas de las diferents escenas, catalá l' autor, tot, tot es catalá... menos la música. En ella s' hi troba de tot, menos sabor de la terra. Es un *pot-pourri* d' aires orientals, flamenchs, gallegos y aragonesos enganxats y amalgamats ab certa maestría que no pót negarse á un compositor que com lo Mestre Pedrell coneix á fondo tots los ocults ressorts de que 's val la moderna instrumentació pera, produhir efectes nous y variats; pero d' aixó á créure 's que *Lo cant de la montanya* es catalá hi va un abisme. Ell podrá dir qu' aquella música es *mozdrabe*, no li neguem; pero á qualsevol regió de Espanya podia haverla aplicada menos á Catalunya que fou en lo temps de la invasió dels *alards* una de las primeras que va lliurarse de son jon y no tingué temps d' assimilarse una sola nota de las tístas melodias orientals, com pót notarse en qualsevol catalanesca típica de nostra terra.

En nostre concepte, donchs, *Lo cant de la montanya* es una *equivocació*, no una *pifia*.

En lo número vinent ho demostrarem y darem compte de las demes composicions executadas.—BEN.

Los moderns Quixots

In illo tempore los llibres de caballeria varen ser los pares de 'ls *manchegos* protagonistas de la immortal obra de Cervantes.

En lo *Don Quixot*, prototipo de 'ls *caballeros andantes*, (que no sé qué vol dir, puig lo de *andantes* nega lo de *caballeros*), lo príncep de 'ls ingenis espanyols retratá tota una época; y á fé que prou va conseguirho, fins al extrem de fer caurer de l' burro (ó del caball) á tota la rassa d' Alexandres Magnos de baciña y llansa, que 'ls convertí en punxa-xays y matamolins, per culpa de la llana de 'ls uns y las manías de 'ls altres.

¡Quí sab si Cervantes, á l' escriurer son llibre-patró ideá fer eternament oportú lo *Don Quixot*; ferlo aplicable á todas las edats sucesivas, ó, qu' es lo mateix, lo guiá l' intenció de que fos la séva obra, d' anys y anys universal, una obra de circunstancias sempre, en todas las manifestacions de la vida y costums y en tots los rams de la ciencia! Mes lo que ni podia somniar es que poguessin servir de motillo sos fets narrats á 'ls aconteximents artistichs y literaris de avuy; á 'ls literaris sobre tot.

A mi ningú 'm treurá de l' cap que 'l *Dou Quixot* fou escrit expressament pera ser llegit y apropiat ara, que 'l *Dou Quixot* es fet pera nosaltres.

Don Quixot de la Mancha es lo símbol de 'ls caballers y sabis d' aquet final de sigle y de 'ls valents y las botas de vi bó.

Concretem.

A la pléyade de literats-critichs que s' arrossegan per cátedras fuleras, Ateneos de lloguer, Academies de carreró, Associacions de deu rals y Cassinos de fé 'l burro, 'ls vá que ni pintat lo tipo simbólich de 'l famós cavaller de la trista fatxa.

Aquets, pera mi moderns Quixots de 'l *avens* (!) literari, son los aludits per Cervantes; y, com si lo caure' en desús la lectura de 'l *Don Quixot*, per rahó de sa popularitat universal, arrastrés la conseqüència de 'l renaivament d' aquella rassa caballeresca, si bé en distints trajos y aspectes, lo cert es que vá extenentse tant la plaga, que amenassa ab deixar erms los camps enlletrats, ovirantse ja aprop la pérdua de 'l *Bon sentit* y la miseria de 'l *Original*.

Los antichs autors de las obras de text, autorisadas pe 'ls avis y selladas pe la experiencia, son judicadas pe 'ls nets y falladas pe 'l modernisme á no fer ni la *cuca viu*, per considerarlas mansas y atrassadas de conceptes, 'sent aixís que venen á ésser lo fonament sòlit de 'ls edificis ilustrats de nostra generació.

Los Quixots d' ara, ab la llansa de la crítica (llansa torta de llauna), fins intentan foradar las parets de 'ls llibres de consulta, succehint sovintet que sols lo vent de 'ls fulls á 'l girarlos, com lo vent de las *aspas* del molí aquell, fan cáurer d' esquena á 'ls atrevits llansayres que 's creyan poder atravesar la formidable consistència d' un paper que las lletras impresas converteixen en murallas á proba de bomba... y de bombos.

L' esperit que anima á aquestos caballers errantes, (qu' es l' esperit de contradicció), fa cometre 'ls quixotadas que no son tals segons lo criteri de la cort d' adúladors que 'ls entabana; y d' aquí vé que aqueixos moderns Quixots passin camps á través de la literatura volent ferse duenyos de reputacions y famas, montats en lo *Rocinante* de sa *Pretensió* en que, per lo infundada é insignificant, s' hi trasllueix la *Ridicúlesa*.

Aixís se la campan los Quixots de nostre temps á 'l darrera de la *Dulcinea* de 'l seu amor propi, esperant que vinga altre Cervantes que acabi ab ells y sa nissaga perquè no rebrotin y no 's fiquin may més en *llibres de caballeria*.

La República de las lletras no vól *Quixots* per presidents; prefereix *Sanchos*.

J. BARBANY.

Resposta

A 'L AMICH LLUIS MILLA

Amich Barbany: vosté que tracta lo vers y la prosa, sense cap mica de cosa, vamos, sense por de ré, voldrá esplicarme 'l perquè en aquest món sempre val, ó mes ben dit, ne preval mes la mentida ensucrada que la veritat despullada, com seria natural?

MILLA

Com la dona es la Mentida: ben feta, fá tornar boig; fina y neta, fá molt goig; té admiradors, ben vestida.

La Mentida, aixís, convida (presentantse decentement) á tractars'hi molta gent.

La Veritat, nua, reventa; perquè ¡vamos! se presenta d' un modo massa indecent.

PEPET DE 'L CARRIL

REFLEXIONS

Pe'ls morts, molts á 'l ninxo posan *Recuerdo eterno* y després, coronas, y un ciri encés, perquè, mirantho, ells hi goson: Mes pera mi aixó es mania, perquè á 'l sègüent dia ho treuhen y 'ls infelissos no veuhen qu' es recort tan sols d' un dia.

La caixa y demes trofeos que 'l meu cos han de cubrir després de la meua mort los trobarán sota 'l lliit.

L' enterramorts Joan Pascnal diu qu' á dintre de la fossa lo pobre y lo rich mortal sols hi té per capital una sanalla de brossa.

Es tant curta la distaocia que de vida á mort hi ha, que si tractas de midarla es segur que no podrás.

Vaig portá una sempre-viva á la tomba de ma esposa. ¡Quan més hauria valgut portarhi una sempre-mortal!

J. GUASCH

Secció de 'l Pirotecnich

Lo Jurat qu' havia de fallar sobre 'l mérit de 'ls adornos de 'ls carrers, ha fet com los rius quant se surten de mare.

—¿Y aixó?

—Sí, en lloch de portá 'ls premis á son punt marcat los ha vessat per las voras.

—¿Cóm?

—Proposant estranyesas, cosas fora de la seva missió, y fent la repartidora.

—¿Y ara?

—Com ho senten: ha proposat que 's reparteixin los diners com las entregas; tants á tu, tants á tu, tants á tu...y *tutti carreri contenti*.

—¡Vaya un Jurat!

—Be, jirem full.

Ara ve la meua.

Lo castell de fochs de la Gran-via, diuhen que va costar dos mil duros.

Jo l' hauria fet per menos.

Y tambe estich segur que li haurian fet los que van dispará 'l de 'l carrer Nou de la Rambla.

Perque aquets per cent duros van lluhirse molt, y 'l polvorista de la Gran-via per dos mil va quedar curt.

¡Ey! no en lo preu.

Pero pagaba la Pubilla, y la Pubilla pagaba porque es gata.

Encara qu' es gata moixa.

Y aviat, segons se diu, potser treurá las ungles.

¡Veyam qui 'n surtira esgarapat!

LO POLVORISTA.

CARTA OBERTA

Senyor Director de LO TEATRO CATALÀ.

Molt senyor meu y amich: En lo número últimament publicat de 'l setmanari de sa digna direcció hi ha un article que porta per titol *La ópera Cristóbal Colón*, en lo que después de fer grans elogis de ma persona y ablituts artísticas com á director de 'l

teatro de la Ópera, acaba ab carréchs pera mi, que m' obligan á fer alguna aclaració.

Comenso dihent que jo coneguí á 'l autor de *Cristóbal Colón* en ocasió en que tothom li negaba protecció, víctima de una crusada infundada y poch digna, moguda y propalada per músichs que fins ara res han produhit que 'ls avalorí y que no havian vist la partitura ni tan sols per las cobertas. Me vaig posar, junt ab altres artistes, decididament á son costat, creyent fer un be á 'l art y á un país. En son favor vaig fer quant vaig poguer, fins á posar l' obra en escena y en disposició d' asser jutjada pe 'l públich, únich fallo inapelable. Aquet, en las tres únicas funcions que de l' ópera se han dat, no ha sigut contrari absolut de 'l autor y de sa obra; puig, deixant apart la primera (tots sabem l' origen de l' escandol), en la segona y tercera no hi hagué cap protesta sino aplausos; y si 'l senyor Vidal y Careta hagués cregut á 'ls que coneixen lo teatro mes que ell, y hagués tingut menós petulancia y mes amor propi, pót asegurarse que *Colón* hauria alcansat moltes representacions á despit de tots quans van es-forsarse en reventarla.

Negar en absolut á 'l senyor Vidal y Careta condicions de compositor, h' crech un apassionament. Mon parer es, en conciencia, que 'l dia que 'l autor estudiés, perque ara no sab res de música,—s' enten, de lo que 's necessita pera crear una ópera,—y si deixés las pretensions, podria encara esperarse de ell alguna obra regular á pesar de 'ls altres defectes que 'l perjudican com artista, entre ells molt principalment la deixades en lo treball y la ganduleria. També es veritat que cap de 'ls arreglos que 'l Director Severc menciona ha sigut fet per lo senyor Vidal y Careta; á tal extrem, que molts artistes escripturats en sa empresa duptan de la paternitat de la obra, ja que ningú l' hi ha vist corretgir ni un sol compás. Jo, á pesar de tot, segueixo creyent que l' ópera *Colón* es filla seva, sense que ab aixó vulgui afirmarho: ben lluny de tal cosa, ja que, com á home encara val menos de lo dit. Sa despreocupació es extraordinaria y ademes d' una avaricia y egoisme repugnant, te'l defecte d' ésser desagratit. Tots los artistes que han cantat sa obra han sigut pagats ab la mes gran ingratitut y la fama per ell alcansada com artista y com á home, crech que no la olvidarem en molt temps tots quans en favor de l' ópera que porta son nom hem treballat.

Respecte á que no debia posar en escena dita ópera, no se véuer perqué. Si 'ns fixessim en lo parer previ de 'ls mestres, no se 'n faria cap d' ópera nova. Recordo perfectament que quant s' estrená *Los Amantes de Teruel*, de Bretón, un de 'ls mestres que mes crusada han fet á 'l *Colón* deya que l' obra de 'l mestre salamanquí estaba plagada de defectes, defectes que 'l públich no hi trobá pas, y l' obra es avuy de repertori. En cambi, aquet mestre tant exigent en tot quant porta firma espanyola, trobaba bona, molt bona la *Cavalleria Rusticana* que la empresa de 'l Liceo apesar de sos quantiosos elements no lográ arrelar en lo cartell.

Consti que no m' arrepenteixo d' haver donat lo *Colón* ni de 'l proposit de donar *Guzman el Bueno*, *Gualtiero di Roaberti* y *Sagunto*, y totes quantas sigan de origen espanyol, proposit en que persistiré sempre que de mi depengui.

Cla y catalá: avans que las desconegudas de 'l extranger, mil y mil vegadas las de autors espanyols.

Respecte á 'l modo de ser de 'ls empresaris, no es tant fiero el león como lo pintán y si alguns de 'ls que abominan d' ells fossin tan sols condemnats á dotze heras de treball de las vint que acostuman á treballá 'ls que tenen aquet negoci, de segur que 'n parlarian ab altre criteri y ab major consideració.

Acabo aquesta ja massa llarga carta fert un carréch á 'l Dr. Severc. Si, com presumeixo, lo Dr. Severc

es un mestre de música mes célebre per sas en-demoniaduras que per sas composicions, debia tréuer la cara com ho faig jo sempre que ataco á algú, y no amagarse detras d' un pseudonim. Un autor de óperas en cartera y que fins ara no ha probat que las fassi be ó malament, no déu ésser en cap modo capítol de reventadors. Així ho exigeix la decencia y 'l decoro artístich. No olvidi que *quien siembra vientos recoge tempestades*, y que en ell se podria repetir potser no infundadament l' escandol de *Colón*, perque de enemichs no n' hi faltan y tambe perque *donde las dan las toman*.

Consti que no li desitja tan mal son afim. s. s.

FREDERICH J. GARRIGA.

MEMORIAS D' UNA CÓMICA

III.

La generalitat de las poblacions subalternas tan sols poden sostenir companyias de teatro desde últims de Juny fins á mitj Septiembre, á no ser que tinguin guarnició, perque 'ls militars solen ser aficionats á dixerions.

Tornárem donchs á Barcelona ab cinquanta duros, que haurian desaparegut molt rapidament si la mare no s' hagués enginyat anant de basar en basar, de camiseria en camiseria y altras botigas semblants, en busca de pantalons, armillas ó qualsevol feyna que li donguessin pera cusir; á fi de desaparició del meu reduhit capital.

Prou né donaban de véus per trobar colocació per cantar; pero tan sols se 'ns oferian cafés ahont hi havia una atmósfera de fum de cigarros, un burgit de conversació y espetechs de taps de gaseosas y cervesas, capás de fer perdre las ilusions á qualsevol artista.

Arribá la Quaresma, y ab ella la temporada de fer *La Passió*, obra que dona feyna á numerós personal y ajuda á guanyar algunas pessetas.

Á 'l comensar los ensaigs, foren molts los joves actors y altres que m' obsequiaren aparentant estimarme. Un d' ells, auomenat Arturo, 'm digué que feya molt temps que 'm coneixia, que era foraster, cursaba medicina y que sols concorria á 'l teatro per véure 'm; puig *La Passió*, encara que te un argument molt interessant, es de versificació pesadíssima.

Anyadí qu' ell detestaba las noyas de poble per que las creya tan viciosas com las mes depravadas fillas de las grans capitals, encara que no fossin tan francas, perque en los pobles y vilas los defectes se han de tenir mes ocults per ser mes fácils de descubrir que en las ciutats.

La primera dama de la companyia en que jo treballaba, era viuda d' un lluné y li agradaba que li fessin l' amor perque desitjaba contraure nou matrimoni. Per lograrho s' esmeraba en aparentar que havia rebut bona educació; pero la enveja li feya olvidar los seus prorósits, tan prompte com veyá que algú obsequiaba á las altras damas sens' recordarse d' ella.

L' Arturo li feya algún cumpliment, per que no volia indisposarse ab ningú; pero no la obsequiaba tant com á mi.

Un día ella va pendre'l pe 'l seu compte y li va dir que la sorprenia qu' un jove tan espayilat com ell fés respectivament l' amor á una cómica tan corrida com jo.

L' Arturo replicá que duptaba merescués una calificació tan áspra; que 'm coneixia de quant jo cantaba á «La Filarmónica» y que ni en las meas accions, ni en las meas paraulas havia trobat may res que fos reprehensible.

Alashoras ella li espleia que jo no 'm presentaba en escena per altra cosa que per engrescar

troneras ríchs; qu' era una gata moixa que per falta de queridos de la classe avans dita, 'm divertia admetent los seus obsequis aparentant ser una senyoreta de bona casa.

—No 's fíhi de aygua que no corri, ni de gat que no mioli,—anyadí aquella mala dona.—La Ernesta comensá á tenir enredos ab un hereu d' una casa de caballers que li pagaba 'l pis, la vestia y la visitaba quant sa mare no hi era; pero com los homes aviat se cansan, aixó tan sols durá tres ó quatre mesos; de manera que 'l Baró, segons diuhen los seus companys; gastantse tan sols tres ó quatre unsas, va tenirla per querida tot aquell temps.

Passada aquella ganga, la seva mare esperaba engrescá á l' amo de la casa que habitaban; pero era gat vell y las va fer citar porque no li pagaban lo llogué.

Quant van veurer que no 'ls valian exclamacions, ni podian engrescá á l' amo, prou que 'ls van tréure 'ls diners que havian pescat á 'l Baró en cambi de baixesas y poca escrupulositat.

L'estiu passat va surtir contractada á partit ab una companyia de pa torrat y atmetllas. Aviat va trabar amistat ab un propietari rich y ganso, de aquells qu' escanyan á 'ls masovers y regalan joyas á las cómicas de cap llenger.

Ella no té práctica de 'l escenari; pero la aplaudeixen porque es jove, té bonas carns y la sab llarga; per consegüent no sigui tonto, procuri treure 'n profit aviat, puig ella mateixa 's burla de vosté á 'l véure 'l tan romántich y timit, com si ella fos una duquesa.—

Desde aquell día, 'm sorprengué 'l cambi de models de l' Arturo; pero trobantnos un moment sols, un día á 'l fer una fontada, no 's va fe pregá molt explicantme lo que passaba, anyadint qu' esperaba que l' indemnissaria lo haverme burlat d' ell, permetent que substituís á 'l Baró y á 'l protector que m' havia obsequiat durant l' últim estiu.

¡Pobre Arturo! Se va ofendre tant ab la meva negativa, que may mes me va dirigir la paraula, ab gran satisfacció de la llaunera transformada en primera dama.

ERNESTINA.

APLAUSOS

Los artistas catalans qu' han portat treballs á la Exposició de Viena, mereixen de debó la felicitació, no sols de 'ls fills de Catalunya, sino de tots los espanyols.

Ells han evitat un ridícul á la nació, figurant en gran número entre 'ls expositors espanyols: 325 objectes numerats hi ha d' Espanya y d' aquets, són 255 de Catalunya.

Nostre Teatro regional té allí 1168 produccions diferents, presentadas pe'l coleccionista don Joan Almirall. Allí hi ha la colecció de tipos d' en Fontova, de l' Iscle Soler, y las obras ilustradas de Pitarra.

Allí han anat á honrarnos la Diputació provincial, Aurea Clavé, Ll. Pellicer, Soler y Rovirosa, Chia, Sebastiá Carreras, Urgellés, Esplugas, Matarrodona, Llovera, Alió, Pedrell, la Junta de 'l Liceo, Carné, Minguell y altres.

Espanya s' ha vist, donchs, á Viena honrada principalment pe 'ls catalans.

¡Visca Catalunya!

Repertori de Fora

Girona 23 d' Octubre.

Ha debutat en lo Teatro Principal la companyia de sarsuela á cárrech del senyor Valldeperas y puch assegurarli que es mes dolenta de lo que jo havia cregut y que en conjunt es de las mes flacas.

Posaren primer en escena *Con permiso del marido*, *Los aparecidos* y *Certamen Nacional*, obras que aburrieren bastant á la concurrencia, salvo la última que va agradar á alguns aficionados á Terpsicore qu' eran á 'l galliner.

Crech que la empresa guanyará diners, puig en época de firas vindrán forasters y 'l teatro será ple, per lo que felicito á 'l senyor. Valldeperas, donant de pás lo *pésame* á 'ls aficionados á la música, recomenlantlos resignació y paciencia.

Las societats y cassinos arreglan sos respectius locals péra rebre dignament á 'ls forasters, á lo que contribuirá nostre rumbant Ajuntament; puig, entre altrás cosas, está ja fent treballar en l' arreglo de la Font mágica que, per los preparatius que he pugut examinar, suposo será en mimiatura.

La societat «La Odalisca» prepara balls y funcions dramáticas. Diuhen que tracta de posar una producció de nostre estimat company senyor Rordas.

Los recomano estudi y gust, péra tenir ocasió y motiu de alabarlos fentlos justicia.

Tornant á 'l teatro, diré que anit feyan ó desfeyan *Los sobrinos del Capitan Grant*, y deya un de mos amichs, que compadeixia á 'ls pobres actors; pero que la empresa y qui la protejia sols mereixian censuras de valent.

Ahir arribá la companyia acróbata-gimnasta que actuará en lo Circo Álvarez y que comensará dijous. La dirigeixen los germans Llop de qui guardem bona memoria, y crech sabrá atreurer molt més lo públich que la de 'l teatro.

Las festas están preparantse bé: hi haurá un Certamen literari que promet esser animat.

M. DE S.

Sabadell 24 d' Octubre.

En lo teatro de Cervantes va tenir lloch una funció dissapte passat, per las companyias d' aficionados Cervantes y Bartrina, ab la comedia *La Creu de la Masia* y la pessa *Cura de moro*, á benefici de las senyoras actrius donya Gertrudis Llopart, que 's vá portar bastant bé, y senyoreta Paulina Matas que no es per ara res més que una aficionada. ¡Ojalá que temps veniders poguem tributarli elogis!

La companyia de la Societat Joaquim María Bartrina va posar en escena, á benefici de 'ls dependents de 'l teatro Camps de Recreo, la celebrada comedia de 'l amich senyor Got, *Marallz de ferru*, qual execució mereix elogis, puig foren aplaudits molt tots los aficionados que van pendrehi part.

Ahí va celebrarse funció de tarde en lo teatro Cervantes, posant las sarsuelas *La Nena de 'l Vendrell* y *De dotze á una*, executadas aixís, aixís, mitja figa mitj rahim.

En cambi, lo cos de ball ho va fer molt rebé. La entrada regular.

Per falta d' orquesta ha tingut d' aplassarse la representació de l' ópera *Carmen* que 's projectaba donar ahí en lss Camps de Recreo.

En los grans tallers de 'ls senyors Ribera y Tugas, está imprimintse l' aplaudit drama estrenat recentment en lo teatro Romea, original de don Joseph Got Anguera *Li Esclau*; aprofitant la suspensió de las representacions, á causa de la mort de l' actor que va estrenar lo protagonista,

En lo café «La Rata», va ser sorpresa divendres á la nit una partida de joch, debentse aquet bon servey á la Guardia Civil.

Eu quon á l' Ajuntament, tenim un Arcalde qu' es la *fiar gnata*. Las Ordenansas municipals, casi tothom las trépitja sens que dita Autoritat *sin ejemplar y original*, fassi cas de las infraccions, ni de las queixas de 'ls periódichs locals que censuran tan inexplicable é indigna conducta.

Res més per avuy.—PLACIT.

Reus 19 d' Octubre

Lo dia 15 debutá 'n lo teatro Fortuny la companyia que dirigeix nostre paísá 'l simpátich tenor cómic D. Pere Costantí, posant en escena la bonica sarsuela *Campanone*.

A 'l presentarse en escena lo senyor Constantí, lo públich va saludarlo ab forts picaents de mans.

La companyia fou ben rebuda, puig gocas vegadas s' ha vist en nostre teatro un conjunt tan arrodonit.

Succesivament s' han presentat *Los Diamantes de la Corona*, *El postillón de la Rioja*, *El gorro frigio* y *El Relampago*, distingintse en totas ellas quans artistas hi han pres part.

En *Los Diamantes de la Corona* la senyora Nalbert demostrá ser uaa tiple de primera forsa, 'sent frenéticament aplaudida en l' aria final y veyentse obligada á repetirla pèra satisfer los desitjos de la concurrència.

Lo baix senyor Martínez, que posseheix una veu sencera, tregué bon partit de la part de *Rebolledo*.

Lo senyor Navarro es un tenor molt apreciable, haventse conquistat aplausos en totas las obras.

La tiple senyora Solá vá ba-tant bé.

Lo mestre concertador maneja la batuta ab molt coneixement de causa.

Los coros *Centro de Lectura y Eco Republicano*, que obtingueren premi en l' últim certámen celebrat en eixa, han sigut festejats en gran manera.

Lo peimer de dits coros á 'l baixar de 'l tren portaba en son estandart la següent inscripció: *Premio rehusado*.

A fi de celebrar lo ters centenari de la aparició de la Verge de la Misericordia, patrona d'aquesta ciutat, s' están preparant grans festas que segurament atreuran concurrència de forasters.

Ab tal moíu 's tracta de representat la 'ntich drama *La Aparició de la Verge de Misericordia*.

Un de 'ls números de 'l programa (segóns asseguran los ILEGALs regidors y 'ls farts de brouze), será la inauguració de 'l monument erigit á la memment de 'l invicte reussench lo general Prim. —J. A.

Sitjes 19 d' Octubre.

En lo teatro de 'l «Prado Suburense» s'ha posat la comedia *La Moriposa*, en la que apesar d' anar bastant bé, sols obtingueren aplausos la senyora Cufí y 'l senyor Serradó.

Despres posaren en escena lo saynete *Iufanticidi*, 'sent aplaudits la senyora Cufí y 'l senysr Llibre.

La concurrència fou molt escassa, encara que estaba un yich mes animat que en la passada funció. Aquesta decadencia sens dupte es deguda á lo avan-sat que estem de l' estació, temps que no están acostumatats á anar á teatro los sitjatans. —G.

Mataró 24 d' Octubre

Dissapte dia 22, en la societat Nova Constancia va representarse *El campanero de san Pablo*, distingintse molt lo senyor Borrás: de 'ls demés, Dèu n' hi dó,

Ahí en lo teatro Euterpe representaren l' obra catalana *Lo Pubill*, molt bé. Lo senyor Borrás ne sab: los altres se van portar com debian. La senyora Pallardó fou molt aplaudida.

Se diu que 's trasladarán á 'l teatro Principal ¡Dèu ho fassi, perque Euterpe es massa fret!

La comedia *Casi... casi* uo va agradar, la vritat. Sembla ¡Tio... yo no he sido! sino que es mes dolenta. Va acabar no se com.

¡Llástima d' haver perdut la estona estudiantla!

E. R.

Figueras 19 d' Octubre

Magnífica y entussiasta fou l' arribada que dispensá Figueras en pés á 'ls coristas de «La Erato» quins, en la lluyta pacífica que en forma de certámen tingué lloch en eixa lo dia 9, resultaren vencedors, 'sent distingits per' lo Jurat ab lo primer premi d' execució. Pèra donarli una proba de lo orgullosa qu' está Figueras d' aquesta nova victoria alcansada per alguns de sos honrats fills, bastará dirli que los carrers s'engalaren á molt be, aixecant archs de triúfno en dos y regalant per' lo pendó tres preciosas coronas: una la ciutat de Figueras, l' altra lo Cassino Menestral y l' altra 'l Centro Federal.

Se m' ha assegurat que arribará una notable companyia de sarsuela ab l' intent de donarnos á conèixer lo bó y millor de 'l repertori castellá. —A. F.

Reunions particulars

CIRCOL MERCANTIL FAMILIAR.—Lo diumenje tingué lloch la funció á benefici de 'l director senyor Llorens, en la que posaren en escena 'l drama *Don Juan Tenario*, distingintshi 'l beneficiat senyor Llorens y 'l senyor Molet, la senyora Bolea: que feya lo paper de *Brigida*, va exajerar tant com p'gué.

Fou obsequiat lo beneficiat ab una espasa toledana, una agulla de corbata, un portamonedas, un xatalench, uns gemelos y un rellotje, con lo qual li demostraren sos amichs las moltas simpatias que ha sabut crearse.

Rebi 'l jove senyor Llorens nostra enhorabona.

LA GRANADA, (Gracia).—Lo diumenje 16, se representá 'l drama *Hamlet*, estant encarregat de 'l protagonista lo senyor Oliva que hi estigué bastant acertat. No podem dirho així de la senyoreta Gordillo, puig en algunas escenas, y especial nent en la última, deixá que desitjar. La senyora Verdier y 'ls senyors Escayola, Muñoz, Trujols y Carbonell, se portaren molt bé.

Per fi de festa esculliren la bonica pessa *Castor y Palux* á la que donaren sos interpretes bona execució.

TEATRO ZORRILLA.—Dissapte passat debutá en aquet teatro la companyia de sarsuela dirigida pe 'l aplaudit tenor cómic don Ramón Pruna.

Diumenje posaren en escena las sarsueletes *Torear por lo fino Las campanadas* y *El alcalde interino*, quals obras obtingueren una execució satisfactoria.

Dita companyia donará funció diària, en vista de la acullida que tingué la temporada passada. Nosaltres per nostra part afegim que miri de buscar alguna sarsueleta de 'l repertori catalá. —R. M.

JOH, SOCIETAT!

SONET.

L' altre any en la verbena de San Joan no dormia ningú de tots quans son á casa la Maria, ahont en Ramón hi plomaba pollastres bo y cantant.

De 'l marit d' ella l' endemà era 'l Sant y 'ls parents no hi mancaren ni un segón, felicitant a 'l amo tot lo món per' desitjarli plaers y ditxa en gran.

També es S. Joan avuy, y ningú alli á 'n aquell mateix amo va á dir re. Avuy no 'l felicitan com ahí,

y si d' aixó voleu sabé 'l perquè jo penso que ben cla us ho podré dir: tenia antany diners, avuy no 'n te.

A. B. C.

Saló de descans

*** La extensió de 'l article últim tractant de Cristófol Colón, que volíem publicar avuy, 'ns oblige a aplassar nostre desitj, per no ser possible retirar cap de 'ls originals que teníem disposats.

Dit article anirà en un altre número.

*** La setmana entrant tindrem preparadas las cubiertas de *La mitja taronja* quedarem a las personas que vulguin enquadrar dita comedia.

*** La empresa de Calvo-Vico anuncia una obra que de tan antigua resulta nova: lo drama *El convidado de piedra*, (precursor, diguemho aixis, de *Don Juan Tenorio*).

Dita empresa ha escripturat a la primera dama donya Verginia Pérez y a 'l galán don Joseph Nieto.

*** En Romea anuncian una obra de don Frederich Soler, titulada *L' infern a casa*: en Novedats un altra d' espectacle, titulada *La llanterna mágica*.

*** Nostra llista de cambis s' ha aumentat ab *La Opinión*, nou periódich de Ronda, a 'l que desitjem llarga vida.

*** Tenim lo sentiment d' anunciar qu' han mort lo distingit galán don Lorgi Planas y 'l galán jove D. Salustio P. Sorrell. Aquet havia entrat fa poch en la companyia de 'l teatro Romea. (R. I. P.)

*** S' está fent una formació pera 'l teatro de Manresa.

*** Alguns artistes catalans forman part de la companyia de sarsuela qu' ha substituhit en lo Tivoli a la companyia de sarsuela. Entre aquets, hi ha 'l barítono don Ramon Bassols y 'l actor don Ricardo Güell.

*** Acaba de estrenarse en lo teatro Real de Madrid la ópera del mestre Bretón, titulada *Garin*. L' éxit ha sigut tan gran com lo que va tenir a Barcelona. No cal dir mes.

*** Nostre corresponsal don J. B., de Vilanova, 'ns dona compte de la representació de 'ls dramas *Maria Menotti* y *El gran Galeoto* que ab la pessa *A mitj camí*, va representar diumenje la companyia de aquell teatro Principal. No insertem la carta per sa extensió; pero ab gust dihem que tributa aplaaso a la senyora Cufi y a 'ls senyors Serrado, Borralleras, Coll y Llibre, especialment a 'l primer y a 'l últim.

*** Hem rebut de don Joseph M. Pons un exemplar de 'l monólech castellà *Juana de Arco*, y un altre dela revista satírica catalana *Las reformas*. Mol tas gracias.

*** Lo primer galán senyor Serrallera ha surtit cap a Valls, ahont devia inaugurar diumenje la temporada d' ivern.

*** Don Joan B. Diaz Pérez ha obtingut la concessió de 'l Ajuntament de Villaverde, prop de Madrid per netejar lo riu Manzanares, establirhi la navegació en aquellz jurisdicció é inaugurar una Sala de Comers, Agrícola é Industrial.

Es aquesta instalació una cosa que pòt ser molt ventajosa, segons detalla dit senyor en lo prospecte que acompanya a la circular de 'l 1.er del actual, en la que de pás indica 'l senyor Diaz Pérez que la fundació de la Sala de Comers y la navegació pe 'l Manzanares, pensa ampliarlas, establirhi en lo Jarama, Tajo y Guadiana.

De veras desitjem lo bon resultat de un plan de tant trascendental importancia.

*** A 'l teatro Principal no hi acut per ara gaire concurrencia. Es precis, donchs, que la companyia procuri presentar repertori que tinga molt atractiu. De lo contrari, mes ratas hi haurá ara que quant s' hi representaba *La Gran-via*.

*** Quant ja teníem compaginat aquet número a punt d' entrar en premsa, hem rebut set composicions mes pe 'l Certamen festiu literari, las quals anunciarem lo dijous que vé, junt ab las demés que 's vajin rebent. Avuy sols fem constar haverlas rebudas pera satisfacció de sos autors.

CAVILACIONES

KARADA

Hu repetida
la fan los nens,
douas y homes,
joves y vells.
Com que son cassos
de 'ls mes distrets
no se 'n escapan
papas ni reys.
Es una lletra
la meva TRES
qu' es molt usada
en l' alfabet.
SEGONA es nota
que molt serveix
pera 'ls que cantan
ab forta vsu.
Y si 'l tot buscas
poch á poquet,
se qu' es molt fácil
véurer que ho es
un de 'ls gomosos
aixeridets,
que ab la HU QUARTA
de bona fe,
derrotxa y gasta
molts dinerets,
Lector, rumia
lo que pòt ser
y si ho acertas
te diré,..... BIEN!

R. N.

PROBLEMA

Buscar un número que repetintlo quatre vegadas y combinat ab las repeticions, se sumi, donant per suma lo número 14.

DOMINGO J. MARQUÉS.

TRENCA-CLOSCAS

D. Lleó S. Codina.

RIBAS.

Formar lo titol d' un aplaudit saynete catalá.

PEP GALLEDÀ.

Soluciones á las cavilaciones del n.º 98

Rombo: C. SET, SORRA, CERVERA, TRENA, ARA, Á.

L' han endevinada 'ls senyors J. G. Suarez, C. Barrera, P. Drellven, Simon de 'l Sol, Cornucopia, Q. A. de Palla, Geroni-Marfá, J. Torrent y Bargall, Pal y Trocas, J. Aragonesa, M. Campaña y Olimpia Terrats Tauladgs, que si envian las d' avuy, tindrán com regalo dos exemplars cada hu, de «La nova Mascota».

Correspondencia

Pep Galleda; enviat lo premi.—F. de P. C. y X. quantas inicials! Ja 'm posarem.—M. Campaña; lo mateix li dieh.—Q. Roig; idem idem.—Peret Bernat (Vilafranca): massa fácil y poch bé.—J. T. R. rebut: per ara no hi cab.—D. J. Marqués; ¿y la solució de 'l anagrama?—Benet Rujaca; veurem.

J. SOLÉ PIQUÈ, IMPRESSOR, RONDA UNIVERSITAT, 9

Carme, 33	Maquinas de cusir, máquinas de — fer mitja —	SANTASUSANA	APARATOS pera pèndrer dutxas	Carme, 33
	PREUS SENS COMPETENCIA			
	Taller pera adobar tota classe de máquinas.—Se ven á plassos y al comptat.			
Carrer de'l Carme, 33. - Barcelona				

Construcció de Teatros Servey complert y bó pera guardarropias <i>Pera informes y detalls, dirigir-se al fusteria 'l carrer d' Estruck, 11</i> BARCELONA	PERRUCAS Y POSTISSOS DE TOTA CLASSE PERA TEATROS GRAN SALÓ pera afeitar, tallar y rissar cabells en la PERRUQUERIA de VICENS GARCIA Conde del Asalto, 6, Principal Casa establerta desde 1840	Orquesta de'ls Catalans de la que 'n forma part lo notable concertista de violi senyor Badia, dirigida per DON ROMUALDO ZUBIELQUI. Per' ajustos dirigir-se carrer del Hospital, 102, 4.ª Barcelona.
---	---	--

EL LIBRO MAESTRO **Diccionario práctico de Administración é indispensable en todas las oficinas de los Ayuntamientos y Juzgados municipales.**

Para saber desempeñar el cargo de Secretario de Ayuntamiento ó de Juzgado municipal basta adquirir esta obra. Con ella no hay necesidad de estudiar para dichas carreras en ninguna Academia. Contiene m. s. de 4.000 formularios para todos los asuntos en que tengan que intervenir dichos funcionarios, tan claros y terminantes, que bastaria un niño para interpretarlos. Las atribuciones y obligaciones de los Alcaldes, Concejales y Jueces, se hallan señaladas en la obra, la que contiene al final un índice en que se indican los trabajos que tienen que cumplimentar diariamente los funcionarios, señalándoles el folio del «Diccionario» en donde encontrarán los formularios para llevarlos á cabo. La carrera del Secretario ofrece un ancho campo para muchos jóvenes, cuyo cargo puede desempeñarse perfectamente, asesorándose por medio de dicha obra, en la que además de toda la legislación se hallan insertos los programas oficiales y probables, para los que quieran examinarse y adquirir el título. Los que deseen adquirirle, pueden efectuarlo dirigiéndose al Director de «El Secretariado», en Madrid, San Mateo, 12, que lo servirá franco de porte y certificado, siempre que al hacer el pedido se acompañe su importe de 15 pesetas, en libranza ú otro medio de fácil cobro; o bien en todas las principales librerías al precio de 40 pesetas. Dichos precios no regirán más que hasta el 15 de Septiembre próximo (ampliando por consecuencia el terminado en 31 de Julio), pues transcurrida aquella fecha, su precio será el de 50 pesetas, en todas las expendedurias. OBSERVACIONES.—Dicha obra consta de dos tomos voluminosos, en folio, y va fuerte y lujosamente encuadernada, remitiéndose en cajas de cartón para preservarla de accidentes que puedan deteriorarla; todo sin aumento de precio. El que desee se estampen sus iniciales en el lomo de los tomos, puede avisarlo al hacer el pedido.

LLUNAS ASSOAGADAS
PERA MIRALLS,
DE ORTEGA Y BADIA
 Depòsit de Cristalls, Baldosas, Baldosetas, etc., etc.

TELÉFONO NÚM. 1397
 Carrer de la Comptesa de Sobradiel, número 3
 BARCELONA

♦♦♦♦ **FÀBRICA DE MÀQUINAS** ♦♦♦♦
 —de totas classes pera fer mitja—

●●●● **NARCÍS DOMÉNECH** ●●●●
 ♦♦♦♦ Gran-Via, 211, cantonada á Montaner ♦♦♦♦
 ♦♦♦♦ **BARCELONA** ♦♦♦♦
 —S' ADOBAN TOTA CLASSE DE MÀQUINAS—
 Se prenen encàrrechs, per tota classe de treballs de
 ***** punt d' agulla y de mà *****

ARXIU Y COPISTERIA
 DE
Francisco Perez Pol
 Carrer de Roig, 24, entressielo.

JOAN AYNE
 Magatzem de Música, Pianos é Instruments
 Fernando VII, 53.—BARCELONA

Partitura completa de «Garin» per' cant y piano

Arxiu Líric-Dramàtic

Bonnin Germans